

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

Кафедра педагогіки та психології управління соціальними системами імені
акад. І.А. Зязюна

КОМПЛЕКС НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ДИСЦИПЛІНИ

МЕТОДИ ТА МЕТОДОЛОГІЯ ПЕДАГОГІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

рівень вищої освіти третій (освітньо-науковий)
перший (бакалаврський) / другий (магістерський) / третій (освітньо-науковий)

галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки

освітня програма Освітні, педагогічні науки

вид дисципліни спеціальна (фахова) підготовка, обов'язкова
(загальна підготовка / професійна підготовка; обов'язкова/вибіркова)

форма навчання очна, заочна

Харків – 2024 рік

Навчально-методичні матеріали лекцій

План лекційних занять

Тема	Кількість годин
Тема 1. Методологія та загальні питання науково-педагогічного дослідження	2
Тема 2. Науковий апарат педагогічного дослідження	2
Тема 3. Теоретичні методи педагогічного дослідження	3
Тема 4. Емпіричні методи педагогічного дослідження	4
Тема 5. Основи академічного українського письма та оформлення результатів дослідження	4
Тема 6. Особистість науковця у проведенні педагогічного дослідження	1

Тема 1. Методологія та загальні питання науково-педагогічного дослідження

Педагогічне дослідження як процес і результат наукової діяльності. Дослідницькі завдання в сфері освіти. Проблема дослідження. Тема дослідження. Поняття методології. Категорії діалектики як методологічна основа дослідження. Основні методологічні принципи педагогічного дослідження. Етапи організації педагогічних досліджень

Рекомендована література:

1. Основи наукових досліджень / Романовський О. Г., Черкашин А. І., Грень Л. М., Резнік С.М. Харків: Видавництво Іванченка І. С., 2022. 150 с.
<https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/56902>

2. Завгородня Т.К., Стражнікова І.В. Методологічні засади педагогічних досліджень: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ, 2021. 120 с.
<http://surl.li/buhgxn>

3. Пихтіна Н. П. П94 Методологія психолого-педагогічних досліджень: навчальний посібник. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2023. 315 с.
<http://surl.li/wvljnd>

4. Методологія педагогічного дослідження: монографія: Монографія /Є.М.Хриков. – Х.: 2018. <http://surl.li/obsgcl>

5. Осадчий С.І., Тимошенко Г.С., Мірошніченко М.С., Сорока М.Ю. Методологія наукових досліджень. Кропивницький: ЛА НАУ, 2023.-108 с. <http://surl.li/nwamwx>

6. Бруханський Р. Ф. Методологія наукових досліджень : навч. посіб. / Р.Ф. Бруханський – Тернопіль : Осадца Ю.В., 2022. – 208 с. <http://surl.li/kmdaej>

7. Методологія наукових досліджень. / автори: Котловий С.А., Павлик Н.П., Сейко Н.А., Ситняківська С.М. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2023. 89 с. <http://surl.li/xpsckc>

8. Сисоєва С.О. Методологія науково-педагогічних досліджень / С.О. Сисоєва, Т.Є. Кристопчук. – Рівне: Волин. береги, 2013. – 359 с. <https://lib.iitta.gov.ua/711950/>

Тема 2. Науковий апарат педагогічного дослідження

Об'єкт і предмет дослідження. Мета і завдання дослідження. Гіпотеза дослідження. Теоретичні засади педагогічного дослідження. Наукова новизна і теоретичне значення результатів дослідження. Практичне значення результатів дослідження та їх впровадження. Достовірність (вірогідність результатів дослідження).

Рекомендована література:

1. Основи наукових досліджень / Романовський О. Г., Черкашин А. І., Грень Л. М., Резнік С.М. Харків: Видавництво Іванченка І. С., 2022. 150 с. <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/56902>

2. Завгородня Т.К., Стражнікова І.В. Методологічні засади педагогічних досліджень: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ, 2021. 120 с. <http://surl.li/buhgxn>

3. Пихтіна Н. П. П94 Методологія психолого-педагогічних досліджень: навчальний посібник. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2023. 315 с. <http://surl.li/wvljnd>

4. Методологія педагогічного дослідження: монографія: Монографія /Є.М.Хриков. – Х.: 2018. <http://surl.li/obsgcl>

5. Сисоєва С.О. Методологія науково-педагогічних досліджень / С.О. Сисоєва, Т.Є. Кристопчук. – Рівне: Волин. береги, 2013. – 359 с. <https://lib.iitta.gov.ua/711950/>

6. Методологія наукових досліджень. / автори: Котловий С.А., Павлик Н.П., Сейко Н.А., Ситняківська С.М. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2023. 89 с. <http://surl.li/xpsckc>

7. Староста В.І. Методологія наукових досліджень: навчально-методичний посібник для самостійної роботи здобувачів освіти. Вид. 2-е, випр. і доп. Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2023. 72 с. <http://surl.li/ngczqf>

8. Медвідь В. Ю., Данько Ю. І., Коблянська І. І. Методологія та організація наукових досліджень (у структурно-логічних схемах і таблицях): навч. посіб. Суми: СНАУ, 2020. 220 с. <http://surl.li/pvcrmh>

Тема 3. Теоретичні методи педагогічного дослідження

Класифікації методів наукового дослідження. Аналіз і синтез. Індукція та дедукція. Абстрагування. Узагальнення. Класифікація. Порівняння. Пошук інформації. Вивчення та аналіз інформаційних джерел з проблеми дослідження.

Рекомендована література:

1. Основи наукових досліджень / Романовський О. Г., Черкашин А. І., Грень Л. М., Резнік С.М. Харків: Видавництво Іванченка І. С., 2022. 150 с. <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/56902>

2. Завгородня Т.К., Стражнікова І.В. Методологічні засади педагогічних досліджень: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ, 2021. 120 с.
<http://surl.li/buhgxn>

3. Пихтіна Н. П. П94 Методологія психолого-педагогічних досліджень: навчальний посібник. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2023. 315 с.
<http://surl.li/wvljnd>

4. Методологія педагогічного дослідження: монографія: Монографія /Є.М.Хриков. – Х.: 2018. <http://surl.li/obsgcl>

5. Сисоєва С.О. Методологія науково-педагогічних досліджень / С.О. Сисоєва, Т.Є. Кристопчук. – Рівне: Волин. береги, 2013. – 359 с.
<https://lib.iitta.gov.ua/711950/>

6. Дейнека О. Г., Крихтіна Ю. О., Ковальов А. Ю. Методологія та організація наукових досліджень: Конспект лекцій. – Харків: УкрДУЗТ, 2023. – 66 с. <http://surl.li/izaxlg>

7. Методологічні основи наукових досліджень : підручник / Н. І. Посвятенко [та ін.] ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". – Харків : Факт, 2022. – 318 с. : іл. <http://surl.li/cislrg>

Тема 4. Емпіричні методи педагогічного дослідження

Педагогічне спостереження. Тестування. Вивчення, аналіз та узагальнення педагогічного досвіду. Анкетування. Метод дослідної бесіди, інтерв'ю. Метод експертних оцінок. Експериментальна перевірка педагогічних ідей. Педагогічний експеримент. Програма експерименту.

Рекомендована література:

1. Основи наукових досліджень / Романовський О. Г., Черкашин А. І., Грень Л. М., Резнік С.М. Харків: Видавництво Іванченка І. С., 2022. 150 с.
<https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/56902>

2. Завгородня Т.К., Стражнікова І.В. Методологічні засади педагогічних досліджень: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ, 2021. 120 с.
<http://surl.li/buhgxn>

3. Пихтіна Н. П. П94 Методологія психолого-педагогічних досліджень: навчальний посібник. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2023. 315 с.
<http://surl.li/wvljnd>

4. Методологія педагогічного дослідження: монографія: Монографія /Є.М.Хриков. – Х.: 2018. <http://surl.li/obsgcl>

5. Сисоєва С.О. Методологія науково-педагогічних досліджень / С.О. Сисоєва, Т.Є. Кристопчук. – Рівне: Волин. береги, 2013. – 359 с.
<https://lib.iitta.gov.ua/711950/>

6. Дейнека О. Г., Крихтіна Ю. О., Ковальов А. Ю. Методологія та організація наукових досліджень: Конспект лекцій. – Харків: УкрДУЗТ, 2023. – 66 с. <http://surl.li/izaxlg>

7. Методологічні основи наукових досліджень : підручник / Н. І. Посвятенко [та ін.] ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". – Харків : Факт, 2022. – 318 с. : іл. <http://surl.li/cislrg>

Тема 5. Основи академічного українського письма та оформлення результатів дослідження

Академічне українське письмо. Науковий стиль. Структура академічного тексту. Цілісність академічного тексту. Узагальнення та оформлення результатів педагогічних досліджень. Вимоги до наукової статті. Етапи підготовки наукової статті. Принципи академічної доброчесності у науковій діяльності.

Рекомендована література:

1. Основи наукових досліджень / Романовський О. Г., Черкашин А. І., Грень Л. М., Резнік С.М. Харків: Видавництво Іванченка І. С., 2022. 150 с.
<https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/56902>

2. Резнік С. М. Академічна доброчесність та академічне лідерство / С. М. Резнік // Лідер. Еліта. Суспільство = Leader. Elite. Society. – 2021. – № 1. – С. 43-52. <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/55872>

3. Рускуліс Л. Академічна доброчесність: навч-метод. посіб. Миколаїв: Ліон, 2022. 86 с. <http://surl.li/cowxba>

4. Академічне письмо: навч. посібник / Уклад. Ревуцька С.К., Зінченко В.М. Кривий Ріг : , 2019. 130с. <http://surl.li/vmjkaa>

5. Шліхта Н., Шліхта І. Основи академічного письма. – К., 2016. – 61 с. <http://surl.li/jjmfzc>

6. Горошкіна, Олена Миколаївна and Груба, Т.Л. Українська наукова мова: теорія і практика : навчально-методичний посібник . Суми : Університетська книга, 2023. 108 с. <https://lib.iitta.gov.ua/736978/>

7. Лупаренко, Л. А. and Пінчук, О.П. (2023) Досвід редакції фахового видання щодо запобігання плагіату в наукових публікаціях In: Відкрита наука в умовах інтеграції освіти України до Європейського дослідницького простору : збірник матеріалів І Науково-практичної конференції з міжнародною участю, 27 квітня 2023 р., м. Київ . ЩО НАПН України, м. Київ, Україна, стор. 46-50. <https://lib.iitta.gov.ua/736239/>

8. Кодекс етики академічних взаємовідносин та доброчесності Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут». <https://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/quality/akademichna-dobrochesnist/>

9. Серія Інфобюлетенів “Академічна доброчесність”. <https://academiq.org.ua/resursy/seriya-infobyuleteniv-akademichna-dobrochesnist/>

10. До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності : лист Міністерства освіти і науки України від 20 травня 2020 р. № 1/9-263. <https://mon.gov.ua/npa/do-pitannya-uniknennya-problem-i-pomilok-u-praktikah-zabezpechennya-akademichnoyi-dobrochesnosti>

11. Щодо рекомендацій з академічної доброчесності для закладів вищої освіти : лист Міністерства освіти і науки України від 23 жовтня 2018 р. № 1/9-650 <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v-650729-18#Text>

12. Рекомендації щодо запобігання академічному плагіату та його виявлення в наукових роботах (авторефератах, дисертаціях, монографіях, наукових доповідях, статтях тощо) : лист Міністерства освіти і науки України від 15 серпня 2018 р. № 111-8681 <https://mon.gov.ua/storage/app/media/akredytatsiya/instrukt-list/1-11-8681-vid-15082018-rekomendatsii-shchodo-zapobigannya-akademichnomu-plagiatu.pdf>

13. Про затвердження Вимог до оформлення дисертації. Наказ МОН від 12.01.2017 № 40. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0155-17#Text>

14. ДСТУ 8302:2015 «Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання»

Тема 6. Особистість науковця у проведенні педагогічного дослідження
Наукова активність викладача закладу освіти. Інтелектуальне лідерство викладача. Організація науково-дослідної роботи здобувачів освіти. Самоменеджмент у науковій діяльності. Прийоми подолання прокрастинації. Самовдосконалення науковця. Особливості доступної презентації наукових ідей здобувачам освіти, науковій спільноті, громадськості. Консультування осіб, підприємств, установ, організацій по проблемам науково-педагогічної інноваційної діяльності.

Рекомендована література:

1. Основи наукових досліджень / Романовський О. Г., Черкашин А. І., Грень Л. М., Резнік С.М. Харків: Видавництво Іванченка І. С., 2022. 150 с.
2. Резнік С.М. Результати наукової діяльності педагога вищої школи як показник викладацького лідерства // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. – 2020. – Випуск 73. – Том 2. – С. 52-56.
3. Основи наукових досліджень / Романовський О. Г., Черкашин А. І., Грень Л. М., Резнік С.М. Харків: Видавництво Іванченка І. С., 2022. 150 с. <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/56902>

4. Завгородня Т.К., Стражнікова І.В. Методологічні засади педагогічних досліджень: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ, 2021. 120 с. <http://surl.li/buhgxn>
5. Пихтіна Н. П. П94 Методологія психолого-педагогічних досліджень: навчальний посібник. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2023. 315 с. <http://surl.li/wvljnd>
6. Методологія педагогічного дослідження: монографія: Монографія /Є.М.Хриков. – Х.: 2018. <http://surl.li/obsgcl>
7. Liu Y., Ou F., Deng Y., Wu B., Liu R., Hua H., Guan Y., Chen R., Gjestebj L., Yang J., Vannier M.W., & Wang G. Bibliometric Index for Academic Leadership. ArXiv. 2016. URL: <https://arxiv.org/abs/1610.03706>
8. Розвиток здатності до професійного самопізнання педагогічних, науково-педагогічних працівників у системі формальної та інформальної освіти:електронний збірник авторських науково-методичних розробок / загальна ред. Я.Л.Швень. – К.: ЦППО, 2019. – 195 с. <https://lib.iitta.gov.ua/724588/>

Методичні матеріали, що забезпечують самостійну роботу аспірантів

Самостійна робота аспірантів (СР) займає провідне місце у системі сучасної вищої освіти. З усіх видів навчальної діяльності СР значною мірою забезпечує формування самостійності як провідної риси особистості аспіранта.

Самостійна робота завершує завдання усіх інших видів навчальної діяльності. Адже знання, що не стали об'єктом власної діяльності, не можуть вважатися дійсним надбанням людини. Тому СР має навчальне, особисте та суспільне значення.

Навчальна діяльність характеризується суб'єктністю, активністю, предметністю, цілеспрямованістю, наявністю структури та змісту.

Особливими ознаками самостійної навчальної діяльності є такі:

- зміни самого суб'єкта;
- залежність від рівня розвитку аспіранта та опора на досягнутий рівень розвитку;
- засвоєння загальних способів дій та наукових понять;
- передумання загальних засобів дій вирішенню завдань;
- залежність змін психічних властивостей та поведінки тих, хто навчається, від результатів їх власних дій.

Виконання самостійної роботи передбачає:

1. Опрацювання навчальної літератури за допомогою бібліотеки університету, мережі Інтернет.
2. Вивчення навчального матеріалу, який дається для самостійної роботи.
3. Засвоєння знань, видів та способів діяльності в конкретній предметній галузі.
4. Самоперевірка засвоєних знань за допомогою представлених питань.

За необхідності можна отримати індивідуальну консультацію викладача щодо виконання самостійної роботи. Для цього на кафедрі кожного семестру розробляється графік консультацій викладачів.

Завдання самостійної роботи:

1. Визначте методологічні підходи, які відповідають специфіці Вашого дисертаційного дослідження
2. Визначить (уточніть) можливі назви публікацій, в яких будуть відображатися основні результати вашого дослідження (відповідно до завдань дослідженнях, наукової новизни, що планується)
3. Здійсніть науковий пошук: визначить пошукові терміни та здійсніть пошук різноманітних джерел по темі Вашого дослідження
4. Визначте, які емпіричні методи і з якою метою Ви можете застосовувати у своєму дисертаційному дослідженні
5. Оформіть джерела інформації згідно з ДСТУ 8302:2015 (або іншим стилем, що відповідають вимогам до оформлення дисертації)
6. Складіть план роботи над дисертаційним дослідженням: ціль на наступний місяць, завдання на кожен тиждень, план дій по дням

Оцінювання виконання даних самостійних завдань: за кожне завдання можна отримати максимально 5 балів. Виконання завдань буде оцінюватися за критеріями: обґрунтованості, аргументованості, повноти відповідей на завдання, правильності, самостійності виконання.

Самостійна робота по кожній темі також включає: опрацювання та аналіз лекційного матеріалу та підготовка до практичних занять.

Література для самопідготовки:

1. Основи наукових досліджень / Романовський О. Г., Черкашин А. І., Грень Л. М., Резнік С.М. Харків: Видавництво Іванченка І. С., 2022. 150 с. <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/56902>
2. Завгородня Т.К., Стражнікова І.В. Методологічні засади педагогічних досліджень: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ, 2021. 120 с. <http://surl.li/buhgxn>

3. Пихтіна Н. П. П94 Методологія психолого-педагогічних досліджень: навчальний посібник. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2023. 315 с. <http://surl.li/wvljnd>
4. Методологія педагогічного дослідження: монографія: Монографія /Є.М.Хриков. – Х.: 2018. <http://surl.li/obsgcl>
5. Осадчий С.І., Тимошенко Г.С., Мірошніченко М.С., Сорока М.Ю. Методологія наукових досліджень. Кропивницький: ЛА НАУ, 2023.-108 с. <http://surl.li/nwamwx>
6. Бруханський Р. Ф. Методологія наукових досліджень : навч. посіб. / Р.Ф. Бруханський – Тернопіль : Осадца Ю.В., 2022. – 208 с. <http://surl.li/kmdaej>
7. Методологія наукових досліджень. / автори: Котловий С.А., Павлик Н.П., Сейко Н.А., Ситняківська С.М. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2023. 89 с. <http://surl.li/xpsckc>
8. Староста В.І. Методологія наукових досліджень: навчально-методичний посібник для самостійної роботи здобувачів освіти. Вид. 2-е, випр. і доп. Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2023. 72 с. <http://surl.li/ngczqf>
9. Медвідь В. Ю., Данько Ю. І., Коблянська І. І. Методологія та організація наукових досліджень (у структурно-логічних схемах і таблицях): навч. посіб. Суми: СНАУ, 2020. 220 с. <http://surl.li/pvcrmh>
10. Дейнека О. Г., Крихтіна Ю. О., Ковальов А. Ю. Методологія та організація наукових досліджень: Конспект лекцій. – Харків: УкрДУЗТ, 2023. – 66 с. <http://surl.li/izaxlg>
11. Методологічні основи наукових досліджень : підручник / Н. І. Посвятенко [та ін.] ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". – Харків : Факт, 2022. – 318 с. : іл. <http://surl.li/cislrq>
12. Сисоєва С.О. Методологія науково-педагогічних досліджень / С.О. Сисоєва, Т.Є. Кристопчук. – Рівне: Волин. береги, 2013. – 359 с. <https://lib.iitta.gov.ua/711950/>
13. Рускуліс Л. Академічна доброчесність: навч-метод. посіб. Миколаїв: Іліон, 2022. 86 с. <http://surl.li/cowxba>
14. Академічне письмо: навч. посібник / Уклад. Ревуцька С.К., Зінченко В.М. Кривий Ріг : , 2019. 130с. <http://surl.li/vmjkaa>
15. Шліхта Н., Шліхта І. Основи академічного письма. – К., 2016. – 61 с. <http://surl.li/jjmfzc>
16. Горошкіна, Олена Миколаївна and Груба, Т.Л. Українська наукова мова: теорія і практика : навчально-методичний посібник. Суми : Університетська книга, 2023. 108 с. <https://lib.iitta.gov.ua/736978/>
17. Лупаренко, Л. А. and Пінчук, О.П. (2023) Досвід редакції фахового видання щодо запобігання плагіату в наукових публікаціях In: Відкрита наука в умовах інтеграції освіти України до Європейського дослідницького простору : збірник матеріалів І Науково-практичної конференції з міжнародною участю, 27 квітня 2023 р., м. Київ . ІЦО НАПН України, м. Київ, Україна, стор. 46-50. <https://lib.iitta.gov.ua/736239/>

Методичні рекомендації/навчально-методичні матеріали до проведення практичних занять

План практичних занять

Тема	Кількість годин
Тема 1. Методологія та загальні питання науково-педагогічного дослідження	2
Тема 2. Науковий апарат педагогічного дослідження	2
Тема 3. Теоретичні методи педагогічного дослідження	2
Тема 4. Емпіричні методи педагогічного дослідження	2
Тема 5. Основи академічного українського письма та оформлення результатів дослідження	4
Тема 6. Особистість науковця у проведенні педагогічного дослідження	2

Зміст та практичні завдання до занять

Тема 1. Методологія та загальні питання науково-педагогічного дослідження
Обговорення методології та загальних засад дослідження.

Практичне завдання: Визначте та обґрунтуйте проблему Вашого дисертаційного дослідження

Тема 2. Науковий апарат педагогічного дослідження

Визначення об'єкту та предмету, мети та завдання дослідження. Визначення гіпотези, наукової новизни та практичного значення дослідження.

Практичне завдання: Аналіз наукового апарату. Аналіз дисертації, тематика якої відповідає Вашій: визначте, в яких розділах дисертації вирішується кожне з завдань дослідження. Відзначте взаємозв'язок завдань дослідження, наукової новизни, висновків та публікацій, в яких відображено основні результати дослідження

Тема 3. Теоретичні методи педагогічного дослідження

Визначення теоретичних методів дослідження. Літературний огляд та застосування теоретичних методів дослідження.

Практичне завдання: Застосування теоретичних методів: проведіть критичний аналіз наукової ідеї з певного літературного джерела

Тема 4. Емпіричні методи педагогічного дослідження

Визначення емпіричних методів дослідження. Методики діагностики особистісних властивостей у процесі дослідження. Розробка плану експерименту.

Практичне завдання: Аналіз дисертації, тематика якої відповідає Вашій: Яким чином застосовувались методи емпіричного дослідження у роботі? Визначте залежну та незалежну змінні дослідження. Проаналізуйте

взаємозв'язок структурних компонентів утворення, яке формується, та критеріїв і показників його сформованості. Які методи та діагностичні засоби використовувались для визначення рівня сформованості кожного показника? Проаналізуйте планування експерименту

Тема 5. Основи академічного українського письма та оформлення результатів дослідження

Аналіз академічної грамотності. Представлення результатів наукового дослідження

Практичне завдання: Скласти анотацію наукової публікації. Проаналізуйте вимоги до наукового стилю

Тема 6. Особистість науковця у проведенні педагогічного дослідження

Якості та здібності успішного науковця. Успішна організація наукової роботи.

Практичне завдання: Проведення консультування по проблемам науково-педагогічної інноваційної діяльності

Кожне з практичних завдань оцінюється максимальною кількістю балів – 4, оцінюється за критеріями: обґрунтованості, аргументованості, повноти відповідей на завдання, правильності, самостійності виконання. У випадку відсутності аспіранта на практичному занятті за поважних причин, він має можливість виконати завдання самостійно.

Рекомендовані джерела:

1. Основи наукових досліджень / Романовський О. Г., Черкашин А. І., Грень Л. М., Резнік С.М. Харків: Видавництво Іванченка І. С., 2022. 150 с. <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/56902>
2. Завгородня Т.К., Стражнікова І.В. Методологічні засади педагогічних досліджень: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ, 2021. 120 с. <http://surl.li/buhgxn>
3. Пихтіна Н. П. П94 Методологія психолого-педагогічних досліджень: навчальний посібник. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2023. 315 с. <http://surl.li/wvljnd>
4. Методологія педагогічного дослідження: монографія: Монографія /Є.М.Хриков. – Х.: 2018. <http://surl.li/obsgcl>
5. Осадчий С.І., Тимошенко Г.С., Мірошніченко М.С., Сорока М.Ю. Методологія наукових досліджень. Кропивницький: ЛА НАУ, 2023.-108 с. <http://surl.li/nwamwx>
6. Бруханський Р. Ф. Методологія наукових досліджень : навч. посіб. / Р.Ф. Бруханський – Тернопіль : Осадца Ю.В., 2022. – 208 с. <http://surl.li/kmdaej>
7. Методологія наукових досліджень. / автори: Котловий С.А., Павлик Н.П., Сейко Н.А., Ситняківська С.М. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2023. 89 с. <http://surl.li/xpsckc>

8. Староста В.І. Методологія наукових досліджень: навчально-методичний посібник для самостійної роботи здобувачів освіти. Вид. 2-е, випр. і доп. Ужгород: ДВНЗ «УЖНУ», 2023. 72 с. <http://surl.li/ngczqf>
9. Медвідь В. Ю., Данько Ю. І., Коблянська І. І. Методологія та організація наукових досліджень (у структурно-логічних схемах і таблицях): навч. посіб. Суми: СНАУ, 2020. 220 с. <http://surl.li/pvcrmh>
10. Дейнека О. Г., Крихтіна Ю. О., Ковальов А. Ю. Методологія та організація наукових досліджень: Конспект лекцій. – Харків: УкрДУЗТ, 2023. – 66 с. <http://surl.li/izaxlg>
11. Методологічні основи наукових досліджень : підручник / Н. І. Посвятенко [та ін.] ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". – Харків : Факт, 2022. – 318 с. : іл. <http://surl.li/cislrq>
12. Сисоєва С.О. Методологія науково-педагогічних досліджень / С.О. Сисоєва, Т.Є. Кристопчук. – Рівне: Волин. обереги, 2013. – 359 с. <https://lib.iitta.gov.ua/711950/>
13. Рускуліс Л. Академічна доброчесність: навч-метод. посіб. Миколаїв: Ліон, 2022. 86 с. <http://surl.li/cowxba>
14. Академічне письмо: навч. посібник / Уклад. Ревуцька С.К., Зінченко В.М. Кривий Ріг : , 2019. 130с. <http://surl.li/vmjkaa>
15. Шліхта Н., Шліхта І. Основи академічного письма. – К., 2016. – 61 с. <http://surl.li/jjmfzc>
16. Горошкіна, Олена Миколаївна and Груба, Т.Л. Українська наукова мова: теорія і практика : навчально-методичний посібник. Суми : Університетська книга, 2023. 108 с. <https://lib.iitta.gov.ua/736978/>
17. Лупаренко, Л. А. and Пінчук, О.П. (2023) Досвід редакції фахового видання щодо запобігання плагіату в наукових публікаціях In: Відкрита наука в умовах інтеграції освіти України до Європейського дослідницького простору : збірник матеріалів І Науково-практичної конференції з міжнародною участю, 27 квітня 2023 р., м. Київ . ЩО НАПН України, м. Київ, Україна, стор. 46-50. <https://lib.iitta.gov.ua/736239/>
18. Кодекс етики академічних взаємовідносин та доброчесності Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут». <https://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/quality/akademichna-dobrochesnist/>
19. Серія Інфобюлетенів “Академічна доброчесність”. <https://academiq.org.ua/resursy/seriya-infobyuleteniv-akademichna-dobrochesnist/>
20. До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності : лист Міністерства освіти і науки України від 20 травня 2020 р. № 1/9-263. <https://mon.gov.ua/npa/do-pitannya-uniknennya-problem-i-pomilok-u-praktikah-zabezpechennya-akademichnoyi-dobrochesnosti>
21. Щодо рекомендацій з академічної доброчесності для закладів вищої освіти : лист Міністерства освіти і науки України від 23 жовтня 2018 р.

- № 1/9-650 <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v-650729-18#Text>
22. Рекомендації щодо запобігання академічному плагіату та його виявлення в наукових роботах (авторефератах, дисертаціях, монографіях, наукових доповідях, статтях тощо) : лист Міністерства освіти і науки України від 15 серпня 2018 р. № 111-8681 <https://mon.gov.ua/storage/app/media/akredytatsiya/instruktsiya/instruktsiya-instrukt-list/1-11-8681-vid-15082018-rekomendatsii-shchodo-zapobigannya-akademichnomu-plagiatu.pdf>
23. Про затвердження Вимог до оформлення дисертації. Наказ МОН від 12.01.2017 № 40. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0155-17#Text>
24. ДСТУ 8302:2015 «Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання»
25. Резнік С. М. Академічна доброчесність та академічне лідерство / С. М. Резнік // Лідер. Еліта. Суспільство = Leader. Elite. Society. – 2021. – № 1. – С. 43-52. <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/55872>
26. Резнік С. М. Результати наукової діяльності педагога вищої школи як показник викладацького лідерства / С. М. Резнік // Науковий часопис Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова. Сер. 5 : Педагогічні науки: реалії та перспективи : зб. наук. пр. – Київ : НПУ, 2020. – Вип. 73, т. 2. – С. 52-56. <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/62396>
27. Розвиток здатності до професійного самопізнання педагогічних, науково-педагогічних працівників у системі формальної та інформальної освіти: електронний збірник авторських науково-методичних розробок / загальна ред. Я.Л.Швень. – К.: ЦППО, 2019. – 195 с. <https://lib.iitta.gov.ua/724588/>

Навчально-методичні матеріали для поточного й підсумкового контролю

Організація процедури оцінювання

Підсумкова оцінка по дисципліні вираховується як сума балів поточного та підсумкового контролю.

Поточний контроль включає оцінювання:

- активності під час аудиторних занять
- виконання завдань самостійної роботи
- виконання практичних завдань
- поточного тестування засвоєння матеріалу дисципліни.

Підсумковий контроль проводиться у формі екзамену, який передбачає усну відповідь по екзаменаційному білету. Екзаменаційний білет включає два теоретичні питання та одне практичне завдання. Вибір номеру екзаменаційного білету та номеру практичного завдання здійснюється випадковим чином (спочатку обирається білет, в якому зазначено два теоретичні питання, потім обирається номер практичного завдання). Після отримання білету та практичного завдання, аспіранти мають можливість підготуватись до відповіді протягом 20 хвилин. Після вислуховування всіх відповідей аспірантів оголошуються оцінки за екзамен та підсумкова оцінка по дисципліні. Підсумкова оцінка вносяться у Відомість обліку успішності. Відомість передається в аспірантуру у день проведення екзамену.

Зразок екзаменаційного білету

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ “ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ”

Кафедра: *педагогіки і психології управління соціальними системами ім. акад. І.А. Зязюна*

Спеціальність *011 – «Освітні, педагогічні науки»*

Освітня програма *Освітні, педагогічні науки*

Навчальна дисципліна *Методи та методологія педагогічного дослідження*

Семестр *II*

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ №

1. Доведіть, що наукове дослідження, яке ви проводите в аспірантурі відповідає критеріям верифікованості та фальсифікованості наукових знань. Обґрунтуйте важливість дотримання цих критеріїв
2. Порівняйте поняття залежної і незалежної змінної, наведіть конкретні приклади. Проілюструйте ці поняття на прикладі власного педагогічного дослідження
3. Практичне завдання

Здобувач, який не погоджується з оцінкою, отриманою під час підсумкового контролю, має право звернутися до апеляційної комісії у день оголошення результатів оцінювання. Апеляція має бути розглянута на засіданні апеляційної комісії не пізніше наступного дня після її подання. Здобувач, який подав апеляцію, має право бути присутнім при розгляді своєї заяви. Апеляційна комісія створюється розпорядженням директора інституту.

Докладно процес апеляції описаний у Положенні про організацію освітнього процесу в Національному технічному університеті «Харківський політехнічний інститут» (https://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/wp-content/uploads/sites/43/2024/01/Polozhennya_pro_organizatsiyu_osvitnogo_protsesu_29_11_2023.pdf).

Підсумкова оцінка по дисципліні розраховується як сума балів:

Види діяльності	Бали
Тема 1	
Аудиторна робота: активність на заняттях, у процесі бесід, дискусій, обговорення практично-орієнтованих питань	1
Практичне заняття: обґрунтування проблеми дослідження	4
Самостійна робота: визначення методологічних підходів	5
Тема 2	
Аудиторна робота: активність на заняттях, у процесі бесід, дискусій, обговорення практично-орієнтованих питань	1
Практичне заняття: аналітичне завдання, визначення наукового апарату	4
Самостійна робота: визначення публікацій, в яких буде відображено основні результати дослідження	5
Тема 3	
Аудиторна робота: активність на заняттях, у процесі бесід, дискусій, обговорення практично-орієнтованих питань	1
Практичне заняття: застосування теоретичних методів у критичному аналізі наукової ідеї з певного літературного джерела	4
Самостійна робота: генерація пошукових термінів, представлення результатів наукового пошуку джерел інформації	5
Тема 4	
Аудиторна робота: активність на заняттях, у процесі бесід, дискусій, обговорення практично-орієнтованих питань	1
Практичне заняття: аналітичне завдання по емпіричним методам дослідження	4
Самостійна робота: визначення завдань застосування емпіричних методів відповідно до предмету дослідження	5
Тема 5	
Аудиторна робота: активність на заняттях, у процесі бесід, дискусій, обговорення практично-орієнтованих питань	1
Практичне заняття: аналіз вимог до наукового стилю та представлення результатів, складання анотації до наукової публікації	4
Самостійна робота: оформлення літературних джерел	5
Тема 6	
Аудиторна робота: активність на заняттях, у процесі бесід, дискусій, обговорення практично-орієнтованих питань	1

Практичне заняття: завдання з консультативної діяльності науковця	4
Самостійна робота: завдання по плануванню роботи	5
Поточне тестування результатів опрацювання лекційного матеріалу	20
Підсумковий контроль: Екзамен	20
Всього	100

Докладний зміст завдань самостійної роботи та практичних завдань на заняттях наведено у розділах «Методичні матеріали, що забезпечують самостійну роботу аспірантів» та «Методичні рекомендації/навчально-методичні матеріали до проведення практичних занять».

Виконання завдань під час практичних занять та самостійної роботи **оцінюється за критеріями:** обґрунтованості, аргументованості, повноти відповідей на завдання, правильності, самостійності виконання. У випадку відсутності аспіранта на практичному занятті за поважних причин, він має можливість виконати завдання самостійно.

Поточне тестування оцінюється за критеріями правильності відповідей. Для підготовки до поточного оцінювання аспіранти можуть використати контрольні питання по дисципліні, наведені нижче.

Критерії оцінювання підсумкового екзамену:

Критерії оцінювання	Бали
Глибоке знання навчального матеріалу. Практичне завдання виконано повно, з глибоким обґрунтуванням. Можуть бути незначні неточності	20-18
Глибокий рівень знань в обсязі обов'язкового матеріалу. Практичне завдання виконано повно, з глибоким обґрунтуванням. Відповіді можуть містити певні неточності	17-15
Міцні знання матеріалу, що вивчається, та його практичного застосування. Відповіді можуть бути не повними, з незначними помилками	14-12
Знання основних фундаментальних положень. Відповіді містять деякі помилки.	9-11
Знання основних фундаментальних положень матеріалу. Незнання окремих (непринципових) питань з матеріалу дисципліни	6-8
Знання та вміння фрагментарні, слабкі	3-5
Відсутність знань значної частини матеріалу	0-2

Аспіранти мають можливість підготуватись до екзамену по контрольним питанням до дисципліни та практичним завданням ітогового контролю.

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ:

1. Охарактеризуйте визначення проблеми дослідження
2. Обґрунтуйте, яким чином науковець може обрати тему дослідження

3. Проаналізуйте методологію педагогічного дослідження та вибір конкретних методологічних засад дослідження
4. Проаналізуйте особливості етапів організації педагогічних досліджень
5. Охарактеризуйте забезпечення достовірності і обґрунтованості наукових результатів дисертаційного дослідження
6. Охарактеризуйте поняття «науковий результат» та проаналізуйте проблему критеріїв оцінки результатів дослідження
7. Доведіть, що наукове дослідження, яке ви проводите в аспірантурі відповідає критеріям верифікованості та фальсифікованості наукових знань. Обґрунтуйте важливість дотримання цих критеріїв
8. Проаналізуйте, яким чином визначається актуальність наукового дослідження
9. Проаналізуйте взаємозв'язок понять об'єкту і предмету, мети і завдань дослідження
10. Проаналізуйте особливості висунення гіпотези дослідження
11. Аргументуйте вимоги до коректного висунення гіпотези дослідження
12. Охарактеризуйте три рівня наукової новизни результатів досліджуєте. Яким чином обґрунтовується рівень наукової новизни результатів проведеного дослідження?
13. Обґрунтуйте, яким чином визначається практичне значення результатів дослідження
14. Охарактеризуйте процес наукового пошуку інформації та визначення теоретичних засад педагогічного дослідження
15. Порівняйте завдання та особливості застосування теоретичних, експериментальних та математико-статистичних методів дослідження
16. Проаналізуйте важливість та завдання літературного огляду в дисертації

17. Охарактеризуйте, які методи дослідження можуть застосовуватись у процесі літературного огляду
18. Порівняйте поняття «аналіз і синтез» та «індукція і дедукція» як теоретичних методів педагогічного дослідження
19. Обґрунтуйте значущість порівняння, класифікації та узагальнення при проведенні теоретичного аналізу у науковому дослідженні
20. Охарактеризуйте роботу з інформаційними джерелами у процесі виконання наукового дослідження
21. Проаналізуйте особливості застосування методу педагогічного спостереження у педагогічному дослідженні
22. Охарактеризуйте види тестів та вимоги до їх застосування у дослідженні
23. Проаналізуйте особливості застосування анкетування у педагогічному дослідженні
24. Порівняйте метод бесіди та інтерв'ю, охарактеризуйте особливості їх застосування у дослідженні
25. Обґрунтуйте вимоги до процедури проведення експертного оцінювання у педагогічному дослідженні
26. Порівняйте поняття залежної і незалежної змінної, наведіть конкретні приклади. Проілюструйте ці поняття на прикладі власного педагогічного дослідження
27. Охарактеризуйте планування та особливості організації педагогічного експерименту
28. Охарактеризуйте особливості наукового стилю у процесі представлення результатів дослідження українською мовою та важливість академічної грамотності дослідника
29. Охарактеризуйте вимоги до цілісності, послідовності, зв'язності наукового тексту при викладенні тез, їх аргументації та визначенні результатів дослідження

30. Проаналізуйте структуру наукової статті та особливості роботи над кожною складовою цієї структури
31. Проаналізуйте принципи академічної доброчесності у науковій діяльності та обґрунтуйте важливість їх дотримання
32. Охарактеризуйте порушення академічної доброчесності та їх наслідки
33. Проаналізуйте за якими ознаками відбувається констатація наявності плагіату у академічному тексті
34. Обґрунтуйте роль експертного оцінювання та програмних засобів у виявленні плагіату у академічному тексті
35. Обґрунтуйте, чому самоплагіат є порушенням академічної доброчесності. Наведіть приклади самоплагіату. Проілюструйте, у яких випадках використання попередньо опублікованого тексту та самоцитуювання не є самоплагіатом?
36. Охарактеризуйте правила коректного цитування та посилання у науковому тексті
37. Охарактеризуйте наукову активність викладача закладу освіти
38. Охарактеризувати способи самоорганізації наукової діяльності та напрями самовдосконалення науковця
39. Охарактеризуйте організацію науково-дослідної роботи здобувачів освіти
40. Проаналізуйте важливість інтелектуального лідерства викладача. Проілюструйте, як би ви могли розвивати та проявити цей тип лідерства у своїй науково-педагогічній діяльності?

Перелік контрольних практичних завдань для екзамену:

1. Практичне завдання

Прочитати наукову статтю. Скласти анотацію до неї.

2. Практичне завдання

Презентувати завдання наукового дослідження та методи дослідження, які будуть застосовуватись для їх вирішення.

3. Практичне завдання

Презентувати план педагогічного експерименту. Охарактеризувати:

- етапи та терміни експерименту;
- завдання кожного етапу експерименту;
- базу проведення експерименту;
- вибірку, зокрема контрольні та експериментальні групи;
- методи, які будуть застосовуватися в експерименті.

4. Практичне завдання

Презентувати зміст дисертації (назви розділів та підрозділів), показати зв'язок змісту та завдань дослідження.

5. Практичне завдання

Презентувати наукову новизну, що планується. Як ви зможете аргументувати для наукової спільноти значущість Вашого дослідження для педагогічної теорії та практики

Матеріали для підготовки:

Основна література

1. Основи наукових досліджень / Романовський О. Г., Черкашин А. І., Грень Л. М., Резнік С.М. Харків: Видавництво Іванченка І. С., 2022. 150 с. <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/56902>
2. Завгородня Т.К., Стражнікова І.В. Методологічні засади педагогічних досліджень: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ, 2021. 120 с. <http://surl.li/buhgxn>
3. Пихтіна Н. П. П94 Методологія психолого-педагогічних досліджень: навчальний посібник. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2023. 315 с. <http://surl.li/wvljnd>

4. Методологія педагогічного дослідження: монографія: Монографія /Є.М.Хриков. – Х.: 2018. <http://surl.li/obsgcl>
5. Осадчий С.І., Тимошенко Г.С., Мірошніченко М.С., Сорока М.Ю. Методологія наукових досліджень. Кропивницький: ЛА НАУ, 2023.-108 с. <http://surl.li/nwamwx>
6. Бруханський Р. Ф. Методологія наукових досліджень : навч. посіб. / Р.Ф. Бруханський – Тернопіль : Осадца Ю.В., 2022. – 208 с. <http://surl.li/kmdaej>
7. Методологія наукових досліджень. / автори: Котловий С.А., Павлик Н.П., Сейко Н.А., Ситняківська С.М. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2023. 89 с. <http://surl.li/xpscsc>
8. Староста В.І. Методологія наукових досліджень: навчально-методичний посібник для самостійної роботи здобувачів освіти. Вид. 2-е, випр. і доп. Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2023. 72 с. <http://surl.li/ngczqf>
9. Медвідь В. Ю., Данько Ю. І., Коблянська І. І. Методологія та організація наукових досліджень (у структурно-логічних схемах і таблицях): навч. посіб. Суми: СНАУ, 2020. 220 с. <http://surl.li/pvcrmh>
10. Дейнека О. Г., Крихтіна Ю. О., Ковальов А. Ю. Методологія та організація наукових досліджень: Конспект лекцій. – Харків: УкрДУЗТ, 2023. – 66 с. <http://surl.li/izaxlg>
11. Методологічні основи наукових досліджень : підручник / Н. І. Посвятенко [та ін.] ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". – Харків : Факт, 2022. – 318 с. : іл. <http://surl.li/cislrq>
12. Сисоєва С.О. Методологія науково-педагогічних досліджень / С.О. Сисоєва, Т.Є. Кристопчук. – Рівне: Волин. обереги, 2013. – 359 с. <https://lib.iitta.gov.ua/711950/>
13. Рускуліс Л. Академічна доброчесність: навч-метод. посіб. Миколаїв: Іліон, 2022. 86 с. <http://surl.li/cowxba>
14. Академічне письмо: навч. посібник / Уклад. Ревуцька С.К., Зінченко В.М. Кривий Ріг : , 2019. 130с. <http://surl.li/vmjkaa>
15. Шліхта Н., Шліхта І. Основи академічного письма. – К., 2016. – 61 с. <http://surl.li/jjmfzc>
16. Горошкіна, Олена Миколаївна and Груба, Т.Л. Українська наукова мова: теорія і практика : навчально-методичний посібник . Суми : Університетська книга, 2023. 108 с. <https://lib.iitta.gov.ua/736978/>
17. Лупаренко, Л. А. and Пінчук, О.П. (2023) Досвід редакції фахового видання щодо запобігання плагіату в наукових публікаціях In: Відкрита наука в умовах інтеграції освіти України до Європейського дослідницького простору : збірник матеріалів І Науково-практичної

- конференції з міжнародною участю, 27 квітня 2023 р., м. Київ . ЩО НАПН України, м. Київ, Україна, стор. 46-50.
<https://lib.iitta.gov.ua/736239/>
18. Кодекс етики академічних взаємовідносин та доброчесності Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут». <https://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/quality/akademichna-dobrochesnist/>
  19. Серія Інфобюлетенів “Академічна доброчесність”. <https://academiq.org.ua/resursy/seriya-infobyuletiv-akademichna-dobrochesnist/>
  20. До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності : лист Міністерства освіти і науки України від 20 травня 2020 р. № 1/9-263. <https://mon.gov.ua/npa/do-pitannya-uniknennya-problem-i-pomilok-u-praktikah-zabezpechennya-akademichnoyi-dobrochesnosti>
  21. Щодо рекомендацій з академічної доброчесності для закладів вищої освіти : лист Міністерства освіти і науки України від 23 жовтня 2018 р. № 1/9-650 <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v-650729-18#Text>
  22. Рекомендації щодо запобігання академічному плагіату та його виявлення в наукових роботах (авторефератах, дисертаціях, монографіях, наукових доповідях, статтях тощо) : лист Міністерства освіти і науки України від 15 серпня 2018 р. № 111-8681 <https://mon.gov.ua/storage/app/media/akredytatsiya/instrukt-list/1-11-8681-vid-15082018-rekomendatsii-shchodo-zapobigannya-akademichnomu-plagiatu.pdf>
  23. Про затвердження Вимог до оформлення дисертації. Наказ МОН від 12.01.2017 № 40. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0155-17#Text>
  24. ДСТУ 8302:2015 «Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання»
  25. Резнік С. М. Академічна доброчесність та академічне лідерство / С. М. Резнік // Лідер. Еліта. Суспільство = Leader. Elite. Society. – 2021. – № 1. – С. 43-52. <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/55872>
  26. Резнік С. М. Результати наукової діяльності педагога вищої школи як показник викладацького лідерства / С. М. Резнік // Науковий часопис Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова. Сер. 5 : Педагогічні науки: реалії та перспективи : зб. наук. пр. – Київ : НПУ, 2020. – Вип. 73, т. 2. – С. 52-56. <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/62396>

27.Розвиток здатності до професійного самопізнання педагогічних, науково-педагогічних працівників у системі формальної та інформальної освіти:електронний збірник авторських науково-методичних розробок / загальнаред. Я.Л.Швень. – К.: ЦППО, 2019. – 195 с. <https://lib.iitta.gov.ua/724588/>

Додаткова література

- 28.Домніч В.І., Тунік А.Г., Бідник В.С. Методи наукових досліджень. Запоріжжя : ЗНУ, 2020. 56 с. <http://surl.li/tubdqp>
- 29.Конспект лекцій із дисципліни «Методологія наукових досліджень». Полтава, 2021. 109 с. <http://surl.li/qgjbuy>
- 30.Maria Jos´e Sousa and et. New Research and Trends in Higher Education (Нові дослідження та тенденції у вищій освіті). Switzerland: MDPI, 2021. 450 p. <https://directory.doabooks.org/handle/20.500.12854/77058>
- 31.Kees Schuyt. Scientific Integrity The Rules of Academic Research (Наукова чесність. Правила проведення наукової роботи). Chicago: the University of Chicago Press, 2019. 183 p. <https://directory.doabooks.org/handle/20.500.12854/29339>
- 32.Michelle Bergadaà, Paulo Peixoto. Academic integrity : a call to research and action (Академічна доброчесність Заклик до дослідження та дії). Switzerland: Globethics Publications, 2023. 642 p. <https://directory.doabooks.org/handle/20.500.12854/137625>

Інформаційні ресурси

1. <https://zakon.rada.gov.ua>
2. <http://library.kpi.kharkov.ua/uk>
3. <https://repository.kpi.kharkov.ua/home>
4. <https://lib.iitta.gov.ua/>
5. <https://www.doabooks.org/>